

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Bp. 90 / 22 iul 2023

Biroul permanent al Senatului

171 / 27.03.2023

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii (b80/16.02.2023), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/797/20.02.2023 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D196/22.02.2023,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, urmărindu-se reglementarea unor aspecte referitoare la soluționarea pe cale judecătorească a conflictelor individuale de muncă, precum și stabilirea accepțiunii noțiunii de „conflict individual de muncă”.

2. Prin conținutul său, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Menționăm că o altă propunere legislativă care vizează jurisdicția conflictelor de muncă - *Propunere legislativă privind modificarea Legii nr. 367/2022 a dialogului social* (b45/06.02.2023) -

a fost înaintată de Secretarul general al Senatului spre avizare, fiind emis avizul favorabil cu observații și propuneri nr. 196/03.03.2023, iar cea mai mare parte a observațiilor formulate în avizul menționat sunt valabile și în cazul prezentului proiect.

Pentru sistematizarea legislației și promovarea unor soluții unitare, sugerăm dezbaterea concomitentă a acestor propuneri legislative, în vederea adoptării unui singur act normativ.

5. Semnalăm că Expunerea de motive nu respectă structura prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind prezentate, printre altele, informații cu privire la **impactul asupra sistemului juridic**, cu sublinierea implicațiilor asupra legislației în vigoare sau la **consultările derulate** în vederea elaborării propunerii.

Astfel, ar fi trebuit prezentate cel puțin conexiunile reglementării preconizate cu prevederile Legii nr. 367/2022 privind dialogul social, ale Codului de procedură civilă, ale Codului administrativ (în ceea ce privește soluționarea conflictelor de muncă ce pot rezulta din desfășurarea raporturilor de serviciu) și ale Legii nr. 304/2022 privind organizarea judiciară.

6. Pe fond, cu privire la jurisdicția conflictelor de muncă, prin raportare la legislația în vigoare și la soluțiile cuprinse în prezentul proiect, precizăm următoarele:

6.1. Referitor la conflictele de muncă (individuale sau colective), dată fiind amploarea problematicei, legiuitorul a ales ca în Codul muncii să reglementeze numai aspecte de principiu, prevăzând expres, la **art. 232**, că „*Procedura de soluționare a conflictelor de muncă se stabilește prin lege specială*”. Observăm că textul nu distinge între conflicte individuale și colective de muncă și nici între diferitele modalități de soluționare a conflictelor de muncă.

Semnalăm că legea specială în materie este Legea nr. 367/2022 privind dialogul social, care a abrogat Legea nr. 62/2011.

În dezacord cu prevederile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 367/2022 prezintă lacune în reglementare, necuprinzând soluții legislative pentru întreaga problemă a relațiilor sociale ce constituie obiectul acesteia.

În ceea ce privește obiectul de reglementare, Legea nr. 367/2022 încalcă prevederile art. 52 din Legea nr. 24/2000, potrivit căreia, o nouă reglementare trebuie să cuprindă **dispoziții generale care**

orientează întreaga reglementare și determină obiectul și principiile acesteia, grupându-se în primul capitol.

Menționăm că, în cele peste 50 de articole din Titlul VII, **Legea nr. 367/2022** reglementează modalități de soluționare a conflictelor colective de muncă, dar nu se oprește asupra conflictelor individuale, cu toate că la art. 1 pct. 24 definește ***conflictul de muncă***, avându-le în vedere și pe cele individuale: „*conflict de muncă - conflictul dintre angajați/lucrători și angajatori privind interesele cu caracter economic, profesional, social ori alte drepturi rezultate din desfășurarea raporturilor de muncă sau de serviciu. Conflictele de muncă pot fi colective sau individuale*”.

De altfel, din economia Legii nr. 367/2022 nu reiese ca soluționarea contencioasă a conflictelor colective de muncă (cu excepția unor aspecte referitoare la grevă), să fie reglementată în acest act normativ, existând doar soluții legislative necontencioase pentru stingerea conflictului colectiv de muncă.

Chiar dacă în Codul muncii au fost incluse unele dispoziții referitoare la conflictele de muncă și la jurisdicția muncii, la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 53/2003 era firesc, deoarece, în absența unei reglementări speciale mai ample (adoptată abia în anul 2011 - Legea nr. 62/2011, abrogată prin Legea nr. 367/2022), reglementarea generală a materiei raporturilor de muncă (în vigoare din anul 2003) trebuia să acopere cel puțin aspectele de principiu referitoare la soluționarea conflictelor de muncă, pentru a nu exista vid legislativ.

6.2. În ceea ce privește **procedura soluționării pe cale judecătorească a conflictelor de muncă**, observăm că în art. 169 alin. (1) din Legea nr. 367/2022 există o referire indirectă la aceasta - „*Tribunalul și curtea de apel soluționează cererea sau, după caz, apelul, potrivit procedurii prevăzute pentru **soluționarea conflictelor colective de muncă***”, fără a se preciza în mod expres sau prin trimitere în ce constă și unde este prevăzută.

În absența unei mențiuni în acest sens, pentru stabilirea normelor ce reglementează procedura pentru soluționarea judecătorească a conflictelor colective de muncă, se vor identifica normele speciale aplicabile, care se vor completa cu normele generale de procedură (Codul de procedură civilă).

În prezent, singurele dispoziții speciale exprese privind soluționarea pe cale judecătorească a conflictelor (individuale sau colective) de muncă sunt prevăzute în Codul muncii, dar, **odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 62/2011, lege specială în raport cu**

Codul muncii, orice dispoziții referitoare la aceleași ipoteze juridice, cuprinse în Codul muncii, au fost abrogate implicit și înlăturate definitiv de la aplicare, prin aplicarea principiului *specialia generalibus derogant*, a principiului *lex posterior derogat priori* și a prevederilor art. 64 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Precizăm că dispozițiile din Legea dialogului social nr. 62/2011 au fost atât norme speciale, cât și ulterioare față de cele din Codul muncii.

În acest context, semnalăm că au devenit incidente prevederile art. 64 alin. (3) și (5) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ce reglementează caracterul definitiv al abrogării și efectele abrogărilor parțiale.

Așadar, abrogarea implicită (totală sau parțială) a unor norme din Codul muncii referitoare la jurisdicția conflictelor de muncă are caracter definitiv, iar, în urma abrogării parțiale, asimilate modificării, dispozițiile neabrogate au rămas în vigoare.

Precizăm că, în măsura în care Legea nr. 62/2011 reglementa aspecte speciale de procedură, pe care le reglementa anterior și Codul muncii, ca urmare a abrogării Legii nr. 62/2011 prin Legea nr. 367/2022, normele speciale de procedură din Codul muncii, abrogate/modificate implicit, nu sunt reactivate ca efect al intrării în vigoare a noii legi privind dialogul social, ci se vor aplica cele generale prevăzute în Codul de procedură civilă sau din Codul administrativ.

6.3. Un alt aspect care necesită a fi evidențiat și clarificat îl constituie jurisdicția conflictelor de muncă, în cazul în care **conflictul** (colectiv sau individual) **de muncă** se declanșează între angajați/lucrători¹ și angajatori² privind interesele cu caracter economic, profesional, social ori alte drepturi rezultate din **desfășurarea raporturilor de serviciu**.

Formulăm observația în considerarea prevederilor art. 536 din Titlul II *Statutul funcționarilor publici* al Părții a VI-a *Statutul funcționarilor publici, prevederi aplicabile personalului contractual din administrația publică și evidența personalului plătit din fonduri publice* din Codul administrativ care, constituie norma generală în

¹ Potrivit art. 1 pct. 5 din Legea nr. 367/2022, „angajat/lucrător” este – „persoana fizică, parte a unui contract individual de muncă ori a unui raport de serviciu, precum și cea care prestează muncă pentru și sub autoritatea unui angajator și beneficiază de drepturile prevăzute de lege, precum și de prevederile contractelor sau acordurilor colective de muncă aplicabile”.

² Potrivit art. 1 pct.10 din Legea nr. 367/2022, „angajator” este „persoana fizică, persoană juridică sau persoană fizică autorizată care angajează forța de muncă, potrivit legii, pe bază de contract individual de muncă ori raport de serviciu”.

materia competenței materiale de soluționare a cauzelor care au ca obiect raportul de serviciu al funcționarului public, potrivit cărora: ***„Cauzele care au ca obiect raportul de serviciu al funcționarului public sunt de competența secției de contencios administrativ și fiscal a tribunalului, cu excepția situațiilor pentru care este stabilită expres prin lege competența altor instanțe”***.

Totodată, precizăm că la art. 366 din Partea a VI-a a Titlului I *Dispoziții generale*, din Codul administrativ, se prevede că ***„Prezenta parte constituie cadrul general în materia funcției publice și a funcționarilor publici și se aplică și funcționarilor publici cu statut special, acolo unde legea specială nu prevede altfel”***, iar la art. 367, că *„Dispozițiile prezentei părți se completează cu prevederile legislației muncii, precum și cu reglementările de drept comun civile, administrative sau penale, după caz”*.

Însă, la art. 382 din Titlul II al Codului administrativ sunt prevăzute mai multe categorii de personal bugetar cărora nu li se aplică prevederile privind funcționarii publici, printre care și mai multe categorii de funcționari cu statut special, acest text fiind în contradicție cu prevederile art. 366 din Codul administrativ.

Precizăm că normele speciale referitoare la competența materială de soluționare a cauzelor care aveau ca obiect conflictele individuale de muncă se regăseau, până la abrogarea prin Legea nr. 367/2022, în Legea nr. 62/2011³, fără ca textul să precizeze dacă aceasta este partajată între secțiile/completurile specializate în materia conflictelor de muncă și secțiile de contencios administrativ și fiscal din cadrul tribunalelor, în funcție de calitatea de funcționar public sau de salariat a angajatului.

Având în vedere cele de mai sus și faptul că soluționarea aspectelor specifice raportului juridic de muncă, regăsite în raporturile de serviciu ale funcționarilor publici și ale funcționarilor publici cu statut special, au determinat interpretări variate ale instanțelor judecătorești în ceea ce privește competența materială, fiind considerate fie litigii de muncă, fie litigii de contencios administrativ - a se vedea, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii nr. 19 din 27 septembrie 2021⁴ -, pentru evitarea dubiilor în

³ Art. 210. - Cererile referitoare la soluționarea conflictelor individuale de muncă se adresează tribunalului în a cărui circumscripție își are domiciliul sau locul de muncă reclamantul.

⁴ Referitoare la interpretarea art. 382 lit. h) și a art. 536 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, a art. 1 lit. p) teza I din Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a art. 23 alin. (1) din Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, cu modificările și completările ulterioare.

interpretare, este necesară și clarificarea acestei problematice în cuprinsul actului normativ care va reglementa competența și procedura de judecată în cazul conflictelor de muncă.

6.4. În orice domeniu de reglementare, deci și în materia jurisdicției conflictelor de muncă, se impune respectarea normelor de tehnică legislativă. În cazul de față avem în vedere, în mod special, necesitatea respectării **principiului unicității reglementării**, consacrat la art. 14 alin. (1) și 16 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a regulii caracterului complet al normelor, prevăzută la art. 4 alin. (1) din aceeași lege.

Prin urmare, pentru a se asigura aplicarea **principiului legalității prevăzut la art. 1 alin. (5) din Constituție** - sub aspectul caracterului complet și previzibil al normelor -, **dispozițiile referitoare la soluționarea conflictelor de muncă, individuale sau colective (inclusiv pe cale judecătorească) ar trebui să se regăsească în legea specială**, în prezent **Legea nr. 367/2022**, asigurându-se respectarea exigențelor de tehnică legislativă referitoare la concentrarea în reglementări unice a celor din aceeași materie și a evitării lacunelor legislative.

6.5. În aceste condiții, în considerarea art. 64 alin. (3)-(5) și 65 alin. (3) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, soluția corectă de concentrare în reglementări unice complete presupune:

a) a se păstra în Codul muncii doar reglementările generale (de principiu) ale materiei conflictelor de muncă, urmând a se evita paralelisme legislative prin soluțiile normative ce vor fi cuprinse în legea specială, deoarece, potrivit art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative, pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizându-se norma de trimitere;

b) a se prevedea în legea specială, Legea nr. 367/2022, în detaliu, dispozițiile referitoare la soluționarea pe orice cale a conflictelor de muncă, individuale sau colective; în ceea ce **privește soluționarea pe cale judecătorească a conflictelor de muncă vor trebui prevăzute în mod expres, complet și lipsit de echivoc, aspectele derogatorii de la dreptul comun** (Codul de procedură civilă și/sau Codul administrativ, în cazul funcționarilor publici), **competența materială și teritorială, obiectul cererilor, termene de formulare a acestora, precum și alte reguli speciale de procedură aplicabile**;

Având în vedere practica divergentă a instanțelor judecătorești și deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție în domeniul competenței materiale de soluționare a conflictelor de muncă, precum și în considerarea neconcordanței între mai multe dispoziții ale Codului administrativ (a se vedea art. 366, 382 și 536), pentru evitarea dubiilor în interpretare și asigurarea corectei aplicări a dispozițiilor, propunem să fie incluse prevederi exprese în ceea ce privește aplicarea normelor de procedură referitoare la jurisdicția conflictelor de muncă, în cazurile de soluționare a conflictelor de muncă având ca părți funcționarii publici și funcționarii publici care beneficiază de statute speciale, cu indicarea secțiilor sau completurilor specializate competente din cadrul instanțelor.

c) a se abroga în mod expres din Codul muncii dispozițiile contradictorii sau parțial diferite de cele prevăzute în legea specială referitoare la soluționarea conflictelor de muncă (Legea nr. 367/2022) sau preconizate a se introduce în aceasta, precum și cele care au fost abrogate implicit prin Legea nr. 62/2011 sau prin alte acte normative.

7. Sub aspectul formei, în vederea respectării exigențelor de tehnică legislativă și în considerarea observațiilor de mai sus, propunem următoarele:

7.1. În ceea ce privește **titlul** propunerii legislative, acesta va trebui formulat astfel încât să reflecte operațiunile de modificare și/sau completare a Legii nr. 367/2022 privind dialogul social, alături de natura intervențiilor preconizate asupra Codului muncii.

7.2. Partea dispozitivă a actului normativ se va organiza în 2 articole, respectiv **art. I** și **art. II**.

La **art. I** se va exprima intenția de modificare și/sau completare a Legii privind dialogul social nr. 367/2022.

În acest caz, noile dispoziții se vor introduce în finalul Titlului VII *Reglementarea modalităților de soluționare a conflictelor de muncă*, în cuprinsul unui nou capitol, **Capitolul VI**, referitor la soluționarea pe cale judecătorească a tuturor conflictelor de muncă.

La **art. II** se va exprima intenția de modificare/abrogare a dispozițiilor vizate din Codul muncii, cu indicarea expresă a acestora.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 269/20.03.2023

L. nr. 53/2003

M. Of. nr. 72/5 feb. 2003

Lege - Codul muncii

(v. Decizia I.C.C.J. nr. XL/2007 - M. Of. nr. 763/12 nov. 2007 (art. 269 alin. (1); Decizia I.C.C.J. nr. LXXVIII (78)/2007 - M. Of. nr. 553/22 iul. 2008 (art. 25 și art. 26); Decizia I.C.C.J. nr. 1/2011 - M. Of. nr. 335/16 mai 2011 (art. 38 și art. 238); Decizia I.C.C.J. nr. 6/2011 - M. Of. nr. 444/24 iun. 2011 (art. 74 alin. (1) lit. d)); Decizia I.C.C.J. nr. 4/2012 - M. Of. nr. 248/12 apr. 2012 (art. 238 alin. (1), art. 241 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 16/2012 - M. Of. nr. 817/5 dec. 2012 (art. 252 alin. (1); Decizia I.C.C.J. nr. 1/2013 - M. Of. nr. 118/1 mar. 2013); Decizia I.C.C.J. nr. 8/2014 - M. Of. nr. 138/24 feb. 2015 (art. 76 lit. b), art. 78))

¹ republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 345/18 mai 2011

Lege - Codul muncii

² completat prin

L. nr. 76/2012

M. Of. nr. 365/30 mai 2012

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind
Codul de procedură civilă

introduce, la 1 septembrie 2012, alin. (3) la
art. 269

Dispune republicarea cu renumerotare

³ modificări prin

L. nr. 147/2012

M. Of. nr. 509/24 iul. 2012

Lege pentru modificarea art. 139 alin. (1) din Legea nr.
53/2003 - Codul muncii

modifică art. 139 alin. (1)

⁴ modificări prin

O.U.G. nr. 44/2012

M. Of. nr. 606/23 aug. 2012

Ordonanță de urgență privind modificarea art. 81 din Legea nr.
76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010
privind Codul de procedură civilă

prorogă termenul de intrare în vigoare a
Legii nr. 134/2010 până la 1 februarie 2013

aprobată prin L. nr. 206/2012 M. Of. nr. 762/13 nov. 2012

⁵ modificări prin

L. nr. 187/2012

M. Of. nr. 757/12 nov. 2012

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind
Codul penal

la data de 1 februarie 2014, modifică art.
264, art. 265;
abrogă art. 261-263

Dispune republicarea cu renumerotare

(v. Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)

⁶ modificări prin

O.U.G. nr. 4/2013

M. Of. nr. 68/31 ian. 2013

Ordonanță de urgență privind modificarea Legii nr. 76/2012
pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul
de procedură civilă, precum și pentru modificarea și
completarea unor acte normative conexe

prorogă termenul de intrare în vigoare a
Legii nr. 134/2010 până la 15 februarie
2013

aprobată cu modificări și L. nr. 214/2013 M. Of. nr. 388/28 iun. 2013
completări prin

⁷ modificări prin

L. nr. 2/2013

M. Of. nr. 89/12 feb. 2013

Lege privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor
judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a
Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă

modifică art. 269 alin. (1)

⁸ modificări prin	L. nr. 214/2013	M. Of. nr. 388/28 iun. 2013	<i>aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr. 4/2013</i>
	Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2013 privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe		
⁹ modificări prin	L. nr. 255/2013	M. Of. nr. 515/14 aug. 2013	<i>modifică, la 1 februarie 2014, art. 61 lit. b), introduce lit. c_1) la art. 52 alin. (1)</i>
	Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale		
Dispune republicarea cu renumerotare			
¹⁰ modificări prin	L. nr. 77/2014	M. Of. nr. 470/26 iun. 2014	<i>modifică art. 251 alin. (4)</i>
	Lege pentru modificarea alin. (4) al art. 251 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii		
¹¹ modificări prin	L. nr. 12/2015	M. Of. nr. 52/22 ian. 2015	<i>modifică art. 56 alin. (1) lit. c), art. 145 alin. (2), art. 146; introduce alin. (5)-(6) la art. 16, alin. (3) și (4) la art. 92, alin. (4)-(6) la art. 145</i>
	Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii		
¹² modificări prin	L. nr. 97/2015	M. Of. nr. 316/8 mai 2015	<i>modifică art. 137 alin. (1)</i>
	Lege pentru modificarea art. 137 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii		
¹³ admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 279/2015	M. Of. nr. 431/17 iun. 2015	<i>art. 52 alin. (1) lit. b) teza întâi</i>
	Decizia nr. 279 din 23 aprilie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii		
¹⁴ modificări prin	D.C.C. nr. 279/2015	M. Of. nr. 431/17 iun. 2015	<i>suspendă pentru 45 zile dispozițiile art. 52 alin. (1) lit. b) teza întâi (termenul se împlinește la 1 august 2015) după care operează prevederile art. 147 din Constituție</i>
	Decizia nr. 279 din 23 aprilie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii		
¹⁵ admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 814/2015	M. Of. nr. 950/22 dec. 2015	<i>art. 60 alin. (1) lit. g)</i>
	Decizia nr. 814 din 24 noiembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 60 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii		

¹⁶ modificări prin	D.C.C. nr. 814/2015 Decizia nr. 814 din 24 noiembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 60 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 950/22 dec. 2015	<i>suspendă pentru o perioadă de 45 de zile dispozițiile art. 60 alin. (1) lit. g) (termenul se împlinește la 5 februarie 2016) după care operează art. 147 din Constituție</i>
¹⁷ modificări prin	L. nr. 57/2016 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, precum și a altor acte normative	M. Of. nr. 283/14 apr. 2016	<i>introduce lit. g) la alin. (1) al art. 51</i>
Dispune republicarea cu renumerotare			
¹⁸ admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 261/2016 Decizia nr. 261 din 5 mai 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 511/7 iul. 2016	<i>art. 52 alin. (1) lit. a)</i>
¹⁹ modificări prin	D.C.C. nr. 261/2016 Decizia nr. 261 din 5 mai 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 511/7 iul. 2016	<i>suspendă pentru 45 de zile dispozițiile art. 52 alin. (1) lit. a) (termenul se împlinește la 22 august 2016) după care operează prevederile art. 147 din Constituție</i>
²⁰ modificări prin	L. nr. 176/2016 Lege pentru modificarea alin. (1) al art. 139 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 808/13 oct. 2016	<i>modifică art. 139 alin. (1)</i>
²¹ completat prin	L. nr. 220/2016 Lege pentru completarea alin. (1) al art. 139 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 931/18 nov. 2016	<i>introduce o nouă liniuță la art. 139 alin. (1)</i>
²² modificări prin	O.U.G. nr. 53/2017 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 88/2018	M. Of. nr. 644/7 aug. 2017 M. Of. nr. 315/10 apr. 2018	<i>modifică art. 16, art. 17 alin. (5), art. 119, art. 260 alin. (1) lit. e) și art. 265 alin. (2); introduce art. 15_1, lit. e_1-e_3) și q) la art. 260 alin. (1), alin. (1_1), (4) și (5) la art. 260; abrogă art. 264 alin. (4)</i>
²³ admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 759/2017 Decizia nr. 759 din 23 noiembrie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 56 alin. (1) lit. c) teza a doua, prima ipoteză din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 108/5 feb. 2018	<i>art. 56 alin. (1) lit. c) teza a doua, prima ipoteză</i>

²⁴ modificări prin	D.C.C. nr. 759/2017 Decizia nr. 759 din 23 noiembrie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 56 alin. (1) lit. c) teza a doua, prima ipoteză din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 108/5 feb. 2018	<i>suspendă pentru 45 de zile dispozițiile art. 56 alin. (1) lit. c) teza a doua, prima ipoteză(termenul se împlinește la 21 mar. 2018, după care operează prevederile art. 147 din Constituție</i>
²⁵ completat prin	L. nr. 64/2018 Lege pentru completarea alin. (1) al art. 139 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 226/13 mar. 2018	<i>introduce o nouă liniuță la art. 139 alin. (1)</i>
²⁶ modificări prin	L. nr. 88/2018 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 53/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 315/10 apr. 2018	<i>modifică art. 15_1 lit. a) și b), art. 16 alin. (1) și (2), art. 119, art. 260 alin. (1) lit. e) și e_1)-e_3) și art. 260 alin. (1_1); introduce art. 16_1, alin. (3) la art. 139 și alin. (4)-(6) la art. 260</i>
²⁷ modificări prin	L. nr. 127/2018 Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative privind personalul navigant	M. Of. nr. 491/14 iun. 2018	<i>modifică art. 277 alin. (2); introduce alin. (7) la art. 72</i>
²⁸ admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 387/2018 Decizia nr. 387 din 5 iunie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 53 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice și ale art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 642/24 iul. 2018	<i>constată că dispozițiile art. 56 alin. (1) lit. c) teza întâi sunt constituționale în măsura în care sintagma „condiții de vârstă standard” nu exclude posibilitatea femeii de a solicita continuarea executării contractului individual de muncă, în condiții identice cu bărbatul, respectiv până la împlinirea vârstei de 65 de ani</i>
²⁹ modificări prin	O.U.G. nr. 96/2018 Ordonanță de urgență privind prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 963/14 nov. 2018	<i>modifică art. 56 alin. (1) lit. c); introduce alin. (3) la art. 56 și alin. (1_1) și (1_2) la art. 164</i>
	aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 93/2019	M. Of. nr. 354/8 mai 2019	
³⁰ completat prin	O.U.G. nr. 26/2019 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 309/19 apr. 2019	<i>introduce art. 147_1</i>

³¹ modificări prin	L. nr. 93/2019 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2018 privind prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 354/8 mai 2019	<i>aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr. 96/2018 și modifică art. 56 alin. (1) lit. c); introduce alin. (4) la art. 56</i>
³² completat prin	L. nr. 153/2019 Lege pentru completarea art. 139 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 623/26 iul. 2019	<i>introduce alin. (4) la art. 139</i>
³³ completat prin	L. nr. 37/2020 Lege pentru completarea art. 139 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii și a art. 94 din Legea educației naționale nr. 1/2011	M. Of. nr. 280/3 apr. 2020	<i>introduce alin. (2_1) și (3_1) la art. 139</i>
³⁴ modificări prin	L. nr. 85/2020 Lege pentru modificarea art. 260 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 525/18 iun. 2020	<i>modifică art. 260 alin. (1) lit. i)</i>
³⁵ modificări prin	L. nr. 151/2020 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 658/24 iul. 2020	<i>modifică art. 5 alin. (2) - (4), art. 59 lit. a); introduce alin. (5) - (9) la art. 5, lit. r) la art. 260 alin. (1)</i>
³⁶ modificări prin	L. nr. 213/2020 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 893/30 sep. 2020	<i>modifică art. 17 alin. (6) și (7), art. 242 lit. d), art. 251 alin. (2) și (4); introduce art. 34_1, art. 231_1, alin. (1_1) la art. 251</i>
³⁷ completat prin	L. nr. 298/2020 Lege pentru completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii	M. Of. nr. 1293/24 dec. 2020	<i>introduce lit. f) la art. 52 alin. (1), art. 53_1, lit. e_4) la art. 260 alin. (1)</i>
³⁸ completat prin	O.U.G. nr. 36/2021 Ordonanță de urgență privind utilizarea semnăturii electronice în domeniul relațiilor de muncă și pentru modificarea și completarea unor acte normative aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 208/2021	M. Of. nr. 474/6 mai 2021 M. Of. nr. 720/22 iul. 2021	<i>introduce alin. (1_1)-(1_7) la art. 16, lit. o) la art. 17 alin. (3) și alin. (3) la art. 110</i>
³⁹ modificări prin	O.U.G. nr. 37/2021 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii respinsă prin L. nr. 275/2022	M. Of. nr. 474/6 mai 2021 M. Of. nr. 961/3 oct. 2022	<i>modifică art. 17 alin. (4), art. 119 alin. (2) și art. 241; introduce alin. (4_1) la art. 17</i>

ieșit din vigoare

⁴⁰ completat prin	L. nr. 138/2021	M. Of. nr. 501/13 mai 2021	<i>introduce alin. (6_1) la art. 34</i>
	Lege pentru completarea art. 34 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii		
⁴¹ modificări prin	L. nr. 208/2021	M. Of. nr. 720/22 iul. 2021	<i>modifică art. 16 alin. (1_1) - (1_3), (1_6) și (1_7) și art. 17 alin. (3) lit. o); introduce alin. (1_8) la art. 16; abrogă art. 16 alin. (1_4) și (1_5)</i>
	Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 36/2021 privind utilizarea semnăturii electronice avansate sau semnăturii electronice calificate, însoțite de marca temporală electronică sau marca temporală electronică calificată și sigiliul electronic calificat al angajatorului în domeniul relațiilor de muncă, și pentru modificarea și completarea unor acte normative		
⁴² modificări prin	O.U.G. nr. 117/2021	M. Of. nr. 951/5 oct. 2021	<i>modifică art. 15_1 lit. d), art. 122 alin. (1), art. 260 partea introductivă a alin. (1), art. 260 alin. (1) lit. e_3); introduce art. 15_2, lit. e_5) la art. 260 alin. (1), lit. s) la art. 260 alin. (1)</i>
	Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii		
⁴³ modificări prin	L. nr. 269/2021	M. Of. nr. 1076/10 nov. 2021	<i>modifică art. 268 alin. (1) lit. a)</i>
	Lege pentru modificarea Legii dialogului social nr. 62/2011 și a Legii nr. 53/2003 - Codul muncii		
⁴⁴ completat prin	O.U.G. nr. 130/2021	M. Of. nr. 1202/18 dec. 2021	<i>introduce alin. (2_1) și (2_2) la art. 164</i>
	Ordonanță de urgență privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative		
⁴⁵ modificări prin	O.U.G. nr. 142/2021	M. Of. nr. 1249/30 dec. 2021	<i>modifică art. 164 alin. (2_1) și (2_2)</i>
	Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 110/2017 privind Programul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii și a întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie - IMM INVEST ROMÂNIA, pentru modificarea Schemei de ajutor de stat pentru susținerea activității IMM-urilor în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19, aprobată prin art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2020, pentru modificarea art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 16/2021 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 110/2017 privind Programul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii și a întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie - IMM INVEST ROMÂNIA, precum și pentru modificarea și completarea Schemei de ajutor de stat pentru susținerea activității IMM-urilor în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19, aprobată prin art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42/2020, precum și pentru modificarea art. 164 alin. (2_1) și (2_2) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii		

Dispune republicarea cu renumerotare

⁴⁶ modificări prin	L. nr. 140/2022	M. Of. nr. 500/20 mai 2022	<i>modifică art. 13 alin. (4) și art. 56 alin. (1) lit. b)</i>
	Lege privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative		

Dispune republicarea cu renumerotare

Dispozițiile art. 118 alin. (2) și ale art. 170 alin. (3) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, astfel cum au fost reglementate, respectiv modificate prin prezenta lege, vor intra în vigoare la data care va fi prevăzută de legea specială privind reprezentantul personal.

⁴⁷ modificări prin	L. nr. 144/2022	M. Of. nr. 502/23 mai 2022	<i>modifică art. 34 alin. (3) și alin. (7); introduce alin. (5_1) și (5_2) la art. 34</i>
	Lege pentru modificarea și completarea art. 34 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii		

⁴⁸ modificări prin	L. nr. 275/2022	M. Of. nr. 961/3 oct. 2022	<i>respinge O.U.G. nr. 37/2021</i>
	Lege privind respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 37/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii		

*ieșit din vigoare -
scos din evidență*

⁴⁹ modificări prin	L. nr. 283/2022	M. Of. nr. 1013/19 oct. 2022	<i>modifică art. 5 alin. (7), art. 17 alin. (3) lit. b), k), l) și n), art. 17 alin. (4), art. 18 alin. (1) lit. a), art. 19, art. 35 alin. (1), art. 111, art. 118 alin. (1), art. 145 alin. (4), art. 243 alin. (1) - (3), art. 260 alin. (1) lit. r) și art. 277; introduce alin. (3) la art. 1, lit. h) la art. 2, alin. (10) la art. 5, alin. (4) și (5) la art. 6, lit. p) și q) la art. 17 alin. (3), alin. (8) și (9) la art. 17, alin. (2_1) la art. 32, lit. m_1) la art. 39 alin. (1), lit. j) la art. 40 alin. (2), alin. (3) la art. 51, lit. c) la art. 59, lit. i) la art. 60 alin. (1), alin. (4) și (5) la art. 62, alin. (5) - (7) la art. 118, art. 152_1, art. 152_2, art. 153_1, art. 153_2, alin. (5) la art. 229, lit. j) și k) la art. 242, lit. t) și u) la art. 260 alin. (1), art. 278_1, art. 278_2 și mențiunea privind transpunerea unor directive după art. 281</i>
	Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, precum și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ		

⁵⁰ modificări prin	L. nr. 26/2023	M. Of. nr. 30/11 ian. 2023	<i>modifică art. 34 alin. (6_1); introduce lit. s_1) la art. 260 alin. (1)</i>
	Lege pentru modificarea și completarea Legii Arhivelor Naționale nr. 16/1996 și a Legii nr. 53/2003 - Codul muncii		

⁵¹ completat prin	L. nr. 52/2023	M. Of. nr. 186/6 mar. 2023	<i>introduce două noi liniiuțe la art. 139 alin. (1)</i>
	Lege pentru completarea alin. (1) al art. 139 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii		